

УДК 338.22.021.4

Гудзь П. В.¹, Гудзь М.В.²

¹д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНОСТІ

Концепція соціальної згуртованості - це теоретична та політична модель організації суспільства, відповідно до якої стабільність, розвиток і безпека держави забезпечуються через: солідарність між соціальними групами, соціальну справедливість, рівність можливостей, високий рівень довіри у суспільстві, включення всіх громадян у соціальне, економічне та політичне життя. У сучасній теорії ця концепція була інституціоналізована в політиках Ради Європи, яка визначає згуртованість як: здатність суспільства забезпечувати добробут усіх своїх членів, мінімізуючи нерівність і запобігаючи соціальній маргіналізації.

Політика згуртованості це - основна інвестиційна політика ЄС, спрямована на всі регіони та міста Європейського Союзу з метою підтримки: створення робочих місць, конкурентоспроможність бізнесу, економічне зростання, сталий розвиток, покращення якості життя громадян. На європейському рівні було визначено 11 тематичних цілей, які відображають спільне бачення щодо ключових питань сталого майбутнього Європи та зменшення економічної та соціальної нерівності між регіонами:

1. Посилити дослідження, технологічний розвиток та інновації.
2. Покращити доступ до інформаційних та комунікаційних технологій, а також їх використання та якість технологій.
3. Підвищення конкурентоспроможності МСП.
4. Підтримувати перехід до низьковуглецевої економіки.
5. Сприяти адаптації до зміни клімату, запобіганню та управлінню ризиками.
6. Збереження та захист довкілля, а також сприяти ефективному використанню ресурсів.
7. Сприяти розвитку сталого транспорту та покращувати мережеву інфраструктуру.

8. Сприяти сталому та якісному працевлаштуванню та підтримувати мобільність робочої сили.

9. Сприяти соціальній інтеграції, боротися з бідністю та будь-якою дискримінацією.

10. Інвестувати в освіту, професійну підготовку та навчання впродовж життя.

11. Підвищувати ефективність державного управління [1, р.7].

Опублікований регламент щодо політики згуртованості на 2021-2027 роки спрямовано щодо механізму початкового розподілу бюджетних асигнувань ЄС за країнами та фондами ЄС, а саме: фінансові асигнування на різні «цілі» політики згуртованості держав-членів та регіонів ЄС. Початкові національні асигнування були перетворені на детальні інвестиційні плани шляхом формалізації угод про національне партнерство та прийняття національних та регіональних програм [2].

Згідно з метою політики згуртованості «інвестиції в робочі місця та зростання», ЄФРР, ЄСФ+ та Фонд згуртованості інвестують у п'ять високорівневих «політичних цілей» політики згуртованості - розумніша Європа, більш зелена Європа, цифрова Європа, соціальна Європа, Європа ближча до громадян. Бюджет політики складає на 2021-2027 рр. €513 232 859 211, зокрема Фонд згуртування (9,3 %), Європейський фонд регіонального розвитку (58,6 %), Європейський соціальний фонд (27,1 %), Фонд справедливого переходу (5,0 %) [3]. Політика згуртованості Європейський Союз зазнала еволюції від традиційного підходу, спрямованого на зменшення соціально-економічних диспропорцій між європейськими територіями шляхом секторальних втручань, до територіально орієнтованої моделі розвитку. Цей підхід передбачає адаптацію політичних рішень і фінансових інструментів до специфічних потреб окремих регіонів територій, ключовою характеристикою якого інтеграція політик і координація заходів між різними рівнями управління - європейським, національним і місцевим. Унаслідок цього політичні втручання перестали бути спрямованими виключно на підтримку депресивних або відсталих регіонів і стали невід'ємним елементом загальної стратегії розвитку Європейського Союзу.

Висновок. Політика згуртованості є провідним інвестиційним засобом забезпечення рівномірного розвитку економічних, соціальних та територіальних диспропорцій між державами-членами ЄС та їх регіонами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Bridging gaps: EU Cohesion Policy Creating a better life for Europeans. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/brochure/bridging-gaps/bridging-gaps.pdf

2. Cohesion policy 2021-2027. Official Journal L 231 of the European Union. Legislation. Vol. 64 30 June 2021. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2021:231:FULL&from=EN>.

3. Cohesion Policy overview. URL: https://cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/21-27/#financing